

TBMM
HALKILARIN ESİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı: 16853
Tarih: 04.03.2026

41706

Mehmet KAMAÇ
Diyarbakır Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mehmet KAMAÇ

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'ın Sur ilçesi kırsalında planlanan **ZENKAR-1 GES** projesine karşı köylüler ve bölge halkı, başta mera alanlarının tahribi ve geçimlik yaşamın ortadan kalkması riski olmak üzere, projenin kamusal yarar üretmediğini, doğayı, tarımı, hayvancılığı ve yaşam alanlarını tehdit ettiğini belirtmektedir. Basına yansıyan iddialarda proje sahasının arkeolojik/kültürel miras açısından risk taşıdığı, hatta sit niteliği taşıyabileceği; bu nedenle yürütmenin durdurulması ve bağımsız inceleme yapılması gerektiği ifade edilmektedir. Enerji üretimi elbette kamusal bir ihtiyaçtır. Ancak enerji yatırımı adı altında meraların, tarım alanlarının ve kültürel mirasın feda edildiği, yerel halkın rızasının yok sayıldığı ve yaşam alanlarının “yatırım alanına” çevrildiği bir süreç, toplumsal barışı da doğrudan zedeler.

Bu bağlamda:

1. Söz konusu GES projesine ilişkin **ÇED süreci** hangi aşamadadır? “ÇED Gerekli Değildir/ÇED Olumlu” kararı verilmiş midir? Verildiyse tarih ve karar numarası nedir?
2. Proje sahası veya etki alanı içinde mera niteliği bulunan alan var mıdır? Varsa mera vasfının kaldırılması/amacı dışında kullanım için hangi işlemler yapılmıştır?
3. Mera tahsisinde, bölgedeki hayvancılık ve geçim üzerindeki etki değerlendirmesi yapılmış mıdır? Yapıldıysa rapor kamuoyuna açık mıdır?

41706

Mehmet KAMAÇ
Diyarbakır Milletvekili

4. Proje sahası veya yakın çevresinde arkeolojik sit, tescilli kültür varlığı, mozaik/kalıntı bulunduğu iddiaları araştırılmış mıdır? Kültür Varlıklarını Koruma Kurulları tarafından yerinde inceleme yapılmış mıdır?
5. Proje için verilen izinlerde “koruma-kullanma dengesi” nasıl kurulmuştur? “Kamu yararı” gerekçesi hangi somut verilerle ortaya konmuştur?
6. Proje alanında ağaç kesimi, hafriyat, tel örgüleme, yol açma gibi faaliyetler başlamış mıdır? Başladıysa hangi izin ve denetim mekanizmaları işletilmiştir?
7. Projeyi yürüten şirket/şirketler kimlerdir? Hangi tarihte hangi kurumdan hangi izinleri almışlardır?
8. Yerel halkın itirazlarını değerlendirmek üzere halkın katılımı toplantısı, teknik bilgilendirme, bilirkişi incelemesi yapılmış mıdır? İtirazlar kaç gün içinde ve hangi gerekçelerle reddedilmiştir?
9. Proje sahasının su kaynakları, toprak yapısı ve biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkilerine dair bağımsız bilimsel rapor var mıdır? Yoksa Bakanlıklar neden yoktur?
10. Mera ve kültürel miras riskleri nedeniyle proje hakkında işlemlerin durdurulması, yeniden değerlendirme ve bağımsız inceleme başlatılması düşünülmekte midir?